

GAZETA POPORULUI

Foale politică-culturală

Apare în fiecare Duminecă

Abonamentul:
 Pe un an 20 Cor.
 Pe o jumătate de an . . . 10 Cor.
 Pe 3 luni 6 Cor.
 Abonamentele să se trimită la adresa
 „GAZETA POPORULUI”, Sibiu.

Adresa noastră e:
 „GAZETA POPORULUI”
 Nagyszeben, Rosenanger 14
 (Strada Pestilor)

Inserate și anunțuri se primesc la administrația gazetei.
 Un sir cu litere mărunte întâia-oară 60 fil.
 a doua- și a treia-oară 50 fil.

Sperietoarea țării.

Rar ni-s'a dat un aşa de minunat prilej să cunoaştem pe câtiva gălăgioşi deputaţi ai parlamentului nostru, ca în zilele trecute când, după o vorbărie de şapte luni, s'a votat, în sfârşit, asupra celor dintâi paragrafi ai legii noului drept de vot. Pentru a zădărni infaptuirea unui larg şi obştesc drept de vot, ei au adus tot felul de dovezi şi au încercat în tot chipul să atâte ungurimea împotriva noastră şi să ne pone grească în faţa țării. Dar acum şi-au dat arama pe faţă şi cu un vot, pe care l-au rostit în casa țării, au desminţit ei înşîşi negrele cuvinte de clevetire.

Erau adeca o seamă de deputaţi în Pesta, cari nu voiau să voteze o lărgire a dreptului de vot, sub cuvânt, că o astfel de lege ar întări numai pe români trădători. Astfel Szász Pál a

spus că „din Ardeal au fugit în România 80 mii de români, între cari 38 mii soldaţi şi 2 mii ofițeri; aceştia au împărțit Ardealul, ca să aibă fiecare, unde să călăuzească armata română, ce a năvălit în țară. Aceşti soldaţi fugiţi, în caz de amnistie, ar câştiga cu totii drept de vot.“ De aceea cerea, ca acest drept să fie legat de știința scrierii și a cetății în limba ungurească.

Un alt deputat ardelean, Desbordes Ernő, declama „că noua lege nu va duce la întărirea statului național maghiar, ci la destrămarea și nimicirea Ungariei. O uriașă preface am suferit, zice numitul deputat ura veche a scăzut, dar în locul acestui simțemânt nehotărât s'a sălașluit o idee bine definită: dorința de a se rupe și de-a se alătura la România liberă și independentă, pentru a forma România-Mare împreună

cu Ardealul și părțile locuite de români din Ungaria.“ Desbordes nu putea să-i roage îndestul pe deputați de-a-i crede. El a observat pe români, în zilele, cari au adus cea mai mare primejdie pentru țara ungurească, de-o mie de ani încoace, cu prilejul năvălirii lor, și poate declara, că numai fronturile-a oprit izbucnirea adevăratelor simțeminte. Pe români au trebuit să-i evacueze pretutindeni cu forță, dar pe aceia, cari în vremurile grele s-au încredințat de primejdia asta, nimic nu-i mai poate abate ori îndupleca. Viața noastră e ținută prin parlament, care deci, înainte de toate, trebuie să fie unguresc și de aceea singurul mod potrivit pentru asta, țin, că este, sfărșește dânsul, legarea dreptului de vot de știința limbii ungurești.“

Tot așa au vorbit și alii deputați, vestiți de alții, cum sunt Kozma Andor, Teleszki János, Herczeg Ferenc, Varga Gyula și a. m. d. Zugraveau,

Din Basarabia rusească.

In Sâmbăta Paștilor, se'ntruniră în clădirea încăpătoare a școalei comitetul parohial și bătrâni satului, la sfâtuirea la care îi chemase cinovnicul stăpânirii, Onufreiu Scoropadtski.

Oamenii trebuiau să-și spună deastădată părurile și dorința lor lămurit, în fața imputernicitului guvernului din Petersburg.

— Se face a vreme tare, mă Ghioa, rupse tăcerea Dumitru Ciurdan, unul dintre membri mai tineri ai comitetului parohial.

— A ajutat pe semne rugăciunea părintelui pentru ploaie din Joi mari, răsunse premarele, căutând îngrijat pe fereastră afară.

— Numai de n'ar bate peatru, oameni buni, de asta mă tem, își dădu părerea și Nichifor Salomie ajutorul de primar din Stănileni.

Din spire meazănoapte se ridicaseră nori grei, amenințători și încărcați până pe buze de vijelie cumplită. Vântul ce se pornise ghețos dinspre Chișineu, chiua în văzduh, oprindu-se pe coperișe, printre șindriile, pătrunzând prin hoarne, gemând în frunzișul jucăuș al plutelor ce se îndoiau, gata să se frângă de pe la mijloc, iar praful scormonit de năvala lui uriașe, trecea pe uliță, alergând nebunește înainte către capătul satului, asemenea unei oștiri de că-

lăreți, atinsă de apriga lovitură a vrăjmașului și înnebunită de spaimă ...

In clipa aceasta intră cinovnicul Onufrei împreună cu părintele Stanciu ...

— Eu vint, continuă cinovnicul în graiul moldovenesc stricat, după ce dădu binețe, se spun la dumnyeavoastră, oameni buni, che ce hotărît sfatu aiel mare ghela Chișineu. Dumnyeavoastră, mu rog, știți amu ghespre ce avem vorba. Nu-i aşa domnu popa?

— Nu știm nimic, să fie cu iertare, răsunse ridicând din umeri nepășător, premarele Gheorghijă lui Vasilie Hurdubelea.

— Atunci mu rog, se spuiu io. Vegheți dumnyeovostră oameni buni, ke biserică noastră la toți una este: Muscali și Moldavski. Tot una nadejde, la noi, chind învia la morții. Nu trubui două limbi, vezi, la ele una ghestul se roage la Dumnyezo ... Apoi, stopunire ghela Petersburg e bun, și sămolește să pună la biserică dumnyeavoastre limbă muschelească, se roage aşa la Dumnyezo. Precepeți ce spus la minye? Dumnyeta domnu premare Hurdubele ce crede? Stopunire ghela Petersburg de la dumnyeavoastră ajutor și pleștește pe popa ghela el. No, che nu mai trubui se dea bani ghela punga dumnyilor voastre. Amu să facem la noi o țire invoaială ...

— Spărtura de bună seamă până e mică trebuie cărpită, intrerupse Ion Caba,

unul dintre jurați, răzând bătjocoritor pe sub mustață ...

— No, che aşa spune și eu, răsunse cinovnicul Onufrei. Dumnyeloro voastre este lipsa ghe banilor ... che n'aveți ... che la mine ...

— Dacă n'avem azi, vom avea poate mâne, se amestecă printre spusele lui, cu gura mai de jumătate, și Vasilie Ursu.

— Stopunire vre la dumnyeavoastre se fie om bogate, mu rog, continuă cinovnicul stăruitor.

— Avearea e gard de nuiele, domnule Onufrei, săracia-i zid de peatră, făcu repede premarele Hurdubelea, ridicându-se în picioare.

— No binye, binye, adaogă omul stăpânirei, dar aste nu mere tot așe. La nație dumnyeavoastre e lipse ghe, aste cum zice la ea no, ghe progresie ... luă vorba din din nou cinovnicul. Dumnyeavoastre trubui se fie la un loc cu oameni învețați, se sede la un masă cu domnii ...

— Domnii sa rămână cu domnii, il intrerupse gocițianul Niculae Aldea. Ști dumneata jupâne vorba ceia: nu mânca cu domnii cireșe dintr'un blid, căci îți aruncă apoi sămburii în ochi ...

— După cele din urmă cuvinte ale gocițianului, adunarea întreagă isbucni în răset.

— No, che ved la mine curat, la dumnyeavoastre nu place, no cum se spunye,

în colori întunecate, primejdia românească și nu se sfiau a ne cleveti și bănuia pe toți, amestecându-ne într-o căciulă cu trădătorii.

Desmîntirea cea mai hotărâtă a cunților spuse au dat-o deputații amintiți, când, în zilele trecute, ei însăși au votat împotriva propunerii de-a se lega dreptul de vot de știința limbii ungurești. Una au vorbit și propus, dar alta au făcut în împrejurările schimbate, când nu mai aveau nevoie să sperie pe nimeni.

Politica cinstită ungurească poate însă să tragă bune învățăminte cu privire la caracterul astorfel de deputați, cari ponegrec un popor întreg de hâțarul puterii și sperie țara cu „primejdia valahă”, numai cu scopul ca ei să-și poată face mendrele, în largul lor. Buna înțelegere nu se va încetăteni la noi, până când nu se vor înlătura acești bârbitori de meserie, cari colindă prin țară cu sperietoarea lor mincinoasă.

asta... progresie... Noi vrem la el numai bine. Ce zice domnul popa? Învoiește se punye limbe muscăleasche la sfântă, aste, troiță, la slujbe no? se îndreptă cinovnicul cu vorba cătră părintele Stanciu.

— Nu se poate. Aceasta nu se poate! Noi ne păstrăm obiceiul. Apoi să se clătine dela loc măcar tot Petersburgul, răspunse cu îndrăsneală oarbă părintele.

— Nici la dumnyata nu trubui, domnul Grigoraș? se întoarse cinovnicul cătră dacă?

— Acum rămân și eu pe lângă cele făcute până acuș, grăi dascălul, întorcându-și privirea neîncrezătoare cătră primarul Gheorghe lui Vasile Hurdubelea.

In clipa asta se aprinse cel dintâi fulger pe marea de întuneric a cuprinsurilor, brâzdând în zborul lui apriug cearceaful de păcură și cătran, al norilor de furtună. Răsbubuitul puternic al tunetului se prelungi mereu până târziu, rostogolindu-se, întocmai ca și când niște uriași ar fi aruncat deavalma în văzduh colții de stâncă, ce s-ar fi sfârmat în cădere lor unul de altul.

Jurații își făcură cruce.

— No acum ce zice, pentru ca se gatește face precum spus la dumnyevoastre? întrebă din nou cinovnicul.

Părintele Stanciu îi tăie scurt cele din urmă cuvinte:

— Dumneata, domnule Onufreiu, ești om trimis al puterii și grăiești precum și a poruncit! Apoi vestește acelora cari te-au încredințat cu aceasta, ca să mai încerce și în altă parte.

Cu noi nu merge...

In cuprinsul salei de învățământ, în care se ținea sfătuirea, se făcu deodată liniste adâncă și grea ca de mormânt.

Nu mai vorbea nimeni nimic, numai vîjelia deslănguită afară, în toată furia ei, își urma năpraznicu-i joc de mânie, în largul slavei apăsătoare...

Cinovnicul Onufreiu Skoropadski se ridică în picioare, și-și luă pălăria:

— No, che aspru vorbe greit și domnul popa... Se nu pare reu la domnia-sa, încheie el și ieși pe ușe.

Premarele Hurdubelea adause:

— Un bordeiu să ai, numai să fie altă!

Oamenii se gândiră să se împărtășie pe la vetele lor.

Deodată, cei dintâi picuri de ploaie căzură răpăind pe coperișul din table de metal al școalei moldovenesci...

Rugăciunea părintelui Irimie Stanciu ajutase...

* * *

Părintele se culca mai de cu vreme de cum avea obiceiul. Vroia să-și potolească în chipul acesta zbuciumul nimii, ce îl pricinuise harța de cuvinte avută cu cinovnicul Onufreiu Scoropadski în ședința comitetului parohial.

Dimineața, cu revărsatul zorilor, avea să facă slujba cea mare a invierii și apoi liturgia, iar pentru aceasta trebuia să se reculeagă și să-și adune puterile, să se liniștească...

Dar tâmpile îi zvâcneau cu putere, și bătăile pripite, tari, aproape amenințătoare ale inimii, le simțea și le auzea foarte lămurit, pe ori-ce parte a trupul căută să găsească odihnă. Clipele de revoltă și scârbă ce-a trebuit să le îndure, ascultând cu tot disprețul lor, cuvintele de momeală ale cinovnicului Onufreiu Skoropadski, îi puseseră în mișcare toate strunile sufletului, i le întinseră, le făcură să vibreze, să geamă, să cânte sălbatic cu o putere elementară de uragan...

Pentru ca să uite cele întâmpilate și să-și mai abată gândurile în altă parte, părintele Stanciu cercă să-și îndrepte luare-amintea asupra celor ce se petreceau afară de sufletul său, asupra lucrurilor ce-l împrejmua...

Furtuna se ogoise pe'ncetul și izbucnirile de lumină orbitoare ale fulgerilor, ce mureau acum departe, în zare, însemnau din timp în timp în cuprinsul încăperii încercate în întuneric, dungi tot mai subțiri de lumină verzuie, ce se ieau încet printre perdelele lungi și străvezii, dindărâtul ferestrelor...

Numai ploaia își urma plânsetul ei trist și monoton fără de întreruperi...

Părintele Stanciu începu să numere pe rând picurii, cari loveau ușor, ca o atingeră obosită de aripi, geamurile, și muzica aceasta dulce și misterioasă a stropilor, îl amăgea cu chiemările ei de vrajă dincolo undeva departe, peste încercuirea aceasta brutală de materie a celor ce sunt, în lumea lucrurilor și întâmplărilor ce n'au făptură decât în închipuirea bolnavă a oamenilor

Luptele din Albania.

In zilele trecute lupte mari, aspre s'au dat numai pe frontul albanez și comunicatul nostru de răsboiu drept rezultat al acestor lupte anunță retragerea trupelor noastre după linia Berat - Fieri. Deja la 7 Iulie s'a vestit din partea comandamentului austro-ungar despre atacurile italiene și franceze dintre râurile Devoli și Ossum. Atunci au izbutit să înainteze în unele puncte, dar au fost respinși îndată. In ziua următoare dușmanul a început focul și lângă râul Vojusa, căstigând teren în cursul de jos și de sus al acestei ape, aşa încât am trebuit să ne retragem și la mijlocul acestor locuri de atac. A treia zi comunicatul de răsboiu spunea, că dușmanul apăsa neîncetat asupra frontului nostru, iar a patra zi, că am părăsit linia Berat-Fieri.

In cinci zile deci luptele din Albania s-au întins pe un front de 100 chilometri. Din comunicatul italian însă se vede, că soartea atacului a hotărât-o amestecul flotei engleze, care a făcut cu puțință, ca husari italieni să taie podul dela Metali, la spațele orașelului Fieri și astfel să ne silească la retragere.

Scopul acestui atac din Albania nu era numai apărarea mai sigură a Valonei, ținută de italieni, ci se îndreptă și asupra orașelor Elbassan și Durazzo, de unde apoi puteau să primejduiască întreg frontul dela Monastir.

Se înțelege, că așa departe n'au ajuns, deoarece au fost oprită de trupele noastre.

Noua ofensivă nemțească

Nemții au trecut Marna.

Dumneacă dimineața nemții au pornit de nou ofensiva împotriva frontului francez. Deastădată luptele înverșunate s-au dat de-a dreapta și de-a stânga orașului Reims, pe care dela cea din urmă ofensivă îl țin împresurat din trei părți. Mai întâi ei au aruncat o ploaie de granate asupra șanțurilor dușmane, pe care le-a umplut apoi cu gazuri omoritoare și astfel au izbutit să pătrundă cu mașinile panțerate în liniile franceze.

Armata generalului Böhm a trecut Marna între Jaulgonne și Dornmans. Pionerii au transportat trupele de atac peste râu, des de dimineață, făcând astfel cale unei învingeri strălucite. Infanteria trecută apoi a ocupat țepișii ai râului și a cucerit frontul cu pădure al francezilor, cari îl apărau încăpăținați. Ei au fost siliți a se retrage pe linia Capelle-Cambrissy-Mareuil.

chinuiți de friguri. I se părea uneori, întocmai ca și când s'ar fi prăbușit fără de voință sa în golul opac al unui clopot uriaș, întors cu gura în sus, din adâncul căruia cerca să scape, cățărându-se desnădăjduit cu amândouă mâinile, din toate puterile sale, ce începeau acum pe rând să-l părăsească. Si clopotul acesta începu parecă deodată să se miște, să sună, să împăraștie în jurul său ecoul puternicilor izbirii ale limbei de buzele lui groase de cioaie...

Părintele Stanciu tresări și aprinse lampa.

Stătu multă vreme așa, proptit pe un cot și începu să cugete.

Își reaminti pe rând cele petrecute la adunarea de cu seară, tot ce spuseseră jurătii, ce vorbise cinovnicul, ce răspunse el. Cu o limpezime străină i se alcătuiau în minte toate mărunțiurile: fizice cuvânt, fizice mișcare, fizice privire schimbătoare cu membrii comitetului său, în cursul ședinții. Din învălmășeala aceasta de întrebări și răspunsuri ce i se frământau de-avalma în creier, se desprindeau tot mai clare, mai hotărâte, mai grele cuvintele ce i le aruncase bănuitor cinovnicul, când părăsi adunarea:

— No, che aspru vorbe greit domnul popa. Se nu pare rău la domnia sa...

Spusele cinovnicului Onufreiu, ascundeau în umbra lor, ca după o perdea stăvezie, amenințări lămurite. Ei bine, oare ce grăise el, popa, ce spusese în focul sfăturii, decât tot ce-ar fi putut zice cu acelaș prilej, un om cu mintea întreagă, care și cunoaște datoria, vrerea și puterile sale. Este o crimă oare

Lupte înverșunate s'au dat și în sus de Marna. Către seară Nemții au ajuns linia: Chatillon-Cucheny Chamniss, dinspre răsărit.

Armatele generalilor Mudra și Einem au atacat pe Francezi de-a stânga Reimsului până la Tahure, unde a ocupat cea dintâi linie. Luptele s'au dat aici pe un teren cunoscut de trupele nemțești de anul trecut din primăvară. Numărul soldaților francezi prinși în ziua dintâi trece peste 13 mii.

Luptele din Tirol.

In părțile muntoase ale frontului italian tunurile au lucrat neîncetat. Pe locul dintre Monte Pertica și Monte Solarolo, dușmanul, după ce a pregătit lupta cu artelerie, a încercat să ne atace de patru ori cu mari puteri, dar a fost respins săngeros de trupele diviziei a 55-a, și silit a se retrage, parte de focul tunurilor parte de luptele, ce s'au dat piept la piept.

Aviz.

Inștiințăm pe stimații noștri cetitori, cări nu și-au prenosit abonamentul, că numărul trecut a fost cel din urmă, pe care l'au primit. Îi rugăm deci să ne trimită, cât mai grabnic, prețul abonamentului, ca să nu fim siliți a le opri gazeta.

De aici încolo prețul „Gazetei Poporului“ este acesta:

Pe un an 20 cor.

Pe o jumătate de an 10 cor.

Pe 3 luni 6 cor.

Un număr se vinde cu 40 fil.

„Gazeta Poporului“ aduce în fiecare număr cele mai folosite orări pentru popor, știri proaspete și e scrisă deslușit, pe înțelesul țărănilor noștri iubitori de carte și lumină. Să nu se găsească nici o casă românească, din care să lipsească „Gazeta Poporului“. Rugăm stăruitor îndeosebi pe luminătorii satelor noastre: pe stimații nostri preoți și învățători, ca să recomande „Gazeta Poporului“, să îndemne pe toți știutorii de carte, ca să o aboneze.

Toți cari și-au plătit abonamentul pe anul întreg, așa că 15 cor. după prețul cel vechi să ne mai trimită un adaus de 2 cor. 50 fil. pentru jumătatea a doua a anului. Asemenea și cei ce au trimis numai 7 cor. 50 fil. pe partea a doua a anului, să ne mai puie pe poștă încă 2 cor. 50 fil., ca să împlinească astfel abonamentul pe anul întreg.

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 21 Iulie 1918.

Liceele (gimnazile) noastre confesionale la răspăntie. Sub acest titlu C. C. scrie următoarele: In programul fixat de fostul ministru Apponyi pentru crearea așa numitei „zone culturale maghiare“ s'a găsit loc și pentru căștigarea unei înrăuriri mai mari decât cea din trecut asupra liceelor noastre confesionale. Atât liceul din Beiuș cât și liceul nostru din Blaj au primit ajutorul de stat pe baza unui regulament (szabályzat) din 1906 (Nr. 95,373), care nu cerea în schimb nici un fel de contraserviciu din partea susținătorilor de școli. Ordinariatul arhidicezan, presimtind par că primejdia ce cuprinde ajutorul de stat, a refuzat la început să primească ajutorul oferit dar în urma cheltuielilor tot mai mari,

să tâlcuiesci fără de rezerve oricui, fie acesta chiar și un trimis al stăpânirii, care vine și-ți cere să renunți la graiul tău, la obiceiurile tale, la rugăciunile tale, să-i spui, că dorința lui este neîndreptățită și lipsită de înțelepciune? Este un păcat vrednic de pedeapsă să-i arăți, că Dumnezeul tău, — care-ți ascultă rugăciunea, care își varsă harul îndurărilor sale, și măngăie în ceasuri de nenorociri și suferințe pe cel ce rabdă în tăcere — îi poți tălmăci mai ușor năcăzul inimii în limba ta moldovenească, de căt în graiul rusesc străin de priceperea ta, de sufletul tău, de simțeminte tale?

N'a priceput lucrul acesta și cinovnicul Onufreiu Scoropadtski? Nu ar cugeta și el tot așa căderea la urma urmelor, dacă i-ar porunci cineva serios să se roaga într-o limbă străină și nepricepută? Dar însuși guvernul muscătesc dela Petersburg, dacă poruncile sale ar veni să le deie aici, Ia noi, în mijlocul satului, în Stăniște din vale, și-ar cunoaște mai bine împrejurările dela țară, și-ar schimba de bunăseamă gândul...

Ei bine, dacă lucrurile acestea sunt adevarate ca lumina soarelui, atunci pentru ce-l amenințase cinovnicul? De ce-i aruncase în față cuvintele acelea batjocoroitoare?

— No, che aspru vorbă grăit domnul popa... Să nu pară rău la domnia sa.

Părintele Stanciu desprindea așa de limbă acum răspunsul cinovnicului Onufreiu, încât i se părea că le-ar auzi din nou, aie-vea, așa precum fuseseră roșită în școală. Ele luau în închipuirea lui agitată proporții grozave, uriașe și imense, căzând ca

niște lovitură strajnice de ciocane pe nicovală. Iar altădată i sunau în urechi tipând cu glas ascuțit de trimbită, amenințător și năvalnic. Le vedea scrise în tot locul, cu slove de foc, de metal topit: pe plafon, pe păreții văruiați cu alb, pe luciu întui ecat al dușumelei:

— No, che aspru vorbă grăit domnul popa... Se nu pară rău la el...

Dela un timp părintele totuși reușit să-și întoarcă gândul în altă parte. Își aduse aminte de Dumineca Floriilor când pornise cu deputația la Chișineu. Vlădica nu-i promis, iar sfetnicii lui îi amăgiseră cu vorba sau se feriră de dânsii. Tot mai luminos i se desfăcea din întunericul minții figura părintelui sfetnic Ion Lăzăreanu. Îi vedea bine acum ochii, barba-i cuvioasă ca de monah, mișcările lui semnificative, și răceleala de gheță cu care îi întimpinase în încăperile biroului său. În tot cursul con vorbirei ce-o avuseseră împreună, el se ferise să le vorbească pe față, să le deie un sfat lămurit, să le spună un cuvânt de încurajare.

Și-apoi când el, părintele Stanciu, sărmănatul popă dela sat, a probat să-l silească cu o întrebare, din față căreia nu putea să scape pe nici o ușă ascunsă de retragere, nimeni, sfetniciul Ion Lăzăreanul nedumerit și adus în corn de capră, le aruncă în față fără să se gândească la aceia ce puteau să-i răspundă parohienii săi, următoarele:

— Părinte, dta pe ce lume trăiești?

In adevăr, atunci abia a înțeles el, părintele simplu din Stăniște, cu toate lipsurile și năcăzurile ce le îndurase, dar și cu bucă-

pentru acoperirea cărora nu s'a creat din bună vreme un fond anume, în 1913 totuș a fost silit să accepte regulamentul din 1906.

De-acum însă lucrurile se schimbă. Prin o scrisoare dată în 27 Aprilie c. (aceeașă dată, care figurează și pe ordinul referitor la școlile poporale!) ministrul Apponyi declară, că nu mai recunoaște regulamentul din 1906, dat în forma unei ordinații, ci pretinde că chestia ajutorului de stat să se aranjeze pentru viitor pe baza §. 47 a art. de lege XXX—1883, și anume prin un contract, în care apoi statul poate să-și asigure înrăurirea pe care o voiește. A stabilit și termin pentru încheierea acestui contract: ziua de 30 Iunie. Dacă până atunci contractul nu este încheiat, profesorii vor fi lipsiți de ajutorul primit până acum. și după acest ajutor — cu multele adausuri de răsboi — este așa de mare, încât în vreme așa de scurtă nu-i de unde să se împlinească. Ordinariatele noastre au fost silite să primească în principiu și noua soluție care de altfel oricând poate fi desfațată.

Cotactele pe căt știm, nu sunt încă terminate, aşa că nu suntem încă în situația de-a cunoaște mai deaproape condițiile ce ni-se vor pune, dar e sigur, că ele vor fi destul de grele și umilitoare. Ca orice umilire ele vor putea avea însă și efectul bun, de a ne sili să ne îngrijim în viitor mai cu multă prevedere de soartea instituțiilor noastre culturele.

Să trierăm în grabă. Ministrul Win-dischgretz a adresat un circuar, către toți vice-comișii comitatelor în care spune, că lipsa de bucate primejdivește greu de-o-potrivă populația civilă și provederea arma-tei. De aceea în timpul cel mai apropiat

să trierăm astfel, ca morile să poată deja din 15 l. c., măcina primele cantități. Ministrul de alimentație a făcut dispozițiile necesare, ca la trierat să fie asigurat materialul de lipsă și sacii de lipsă pentru transport. În ordinație provoacă ministrul de alimentație vice comșii să îndrume pe producenți ca în comunele, unde e cu puțință măcar numai trieratul orzului de toamnă, să înceapă numai decât lucrul. Accentuiază apoi, că pentru produsele trierate de timpuriu să plătește peste prețul maximal încă un premiu separat.

Să credem aşa ceva? Intre gimnaziile noastre româneşti, cărora ministrul numai pe urma unei foarte împovărătoare învoielii e aplicat să le dee şi pe mai departe ajutor din visteria ţării, se găseşte şi gimnaziul din Beiuş. După cum auzim, Preasfinţitul episcop *Dr. Demetru Radu* dela Oradea-mare a făcut învoiala cu guvernul primind cererile pe lângă cari acesta se învoieşte să dee şi de aici iucolo ajutor la salarul profesorilor din Beiuş. Cererile sunt destul de aspre, dar n'a avut încotro, au trebuit primite, fiindcă — după cum ar fi spus părintele episcop — „lipsesc banii“ din cari să susțină gimnaziul fără ajutor de stat. Omul de bine care ni-a adus această ştire mai spunea, că numai cu câteva zile înainte de a se face învoiala cu guvernul, din vânzarea lemnelor din pădurile episcopieşti au căzut în punga Preasfinţiei Sale *Dr. Demetru Radu* două milioane de coroane. Şi totuşi „lipsesc banii“ trebuincioşi pentru a nu primi umiliri cari apăsa greu sufletul unui popor?!

Morți îngropăți cu haine de hârtie.
La câte lucruri ne mai auzite aduce pe oameni răsboiul! Guvernul din Bavaria a dat nu de mult o poruncă ministerială, prin

cari provoacă reprezentanțele orașenești și comunale să îndemne pe oameni ca de aici înainte să îngroape pe morți numai cu haine de hârtie. Hainele bune cu care era să fie îngropat mortul, trebuie să fie duse la antistia comunala, care în schimbul lor să dă haine de hârtie.

Tache Ionescu în Elveția. Se știe, că Tache Ionescu a sosit în Elveția din bună-voința țării noastre, care l-a lăsat să treacă prin Orșova. Acolo îndată s-au adunat ziaristii în jurul lui, ca să-i afle părerile. Tache Ionescu a spus că are cele mai frumoase nădejdi pentru viitorul României și că An-tanta va birui. Apoi a mai declarat că pleacă acum într-o călătorie de propagandă la Paris, Londra și Washington.

In cuvinte foarte aspre a vorbit Tache Ionescu despre stăpânirea nemților în România, ocupată spunând că germanii au dus mari cantități de petrol în Germania, și pe vasele pe cari au dus petrolul, a stat scris „Flota de răsboi germană.” apoi, că au luat dela români, sub deosebite titluri, peste 5 miliarde, contribuție de răsboiu.

Recolta română va fi foarte slabă, în urma ploilor puține. În schimb în Ungaria și Austria, recolta pare să fie mult mai bună.

Tache Ionescu a mai spus, că regele României stă și azi de partea lui Brătianu și a partidului răsboinic. După modelul celorilăți, vor alcătui și ei o brigadă română care să lupte alături de Antanta.

La o familie românească să
primește în cvartir.

un băiat de școală,
unde afară de întreținere poate avea și instrucție în limba germană, a se adresa la administrația acestei foi. 25-1-2

25 1-2

riile acelea mari, liniștite și pline de demnitate, ca și cuvântul aceluia care le-a împrăștiat pe pământ cu evangelia sa, că lumile în cari viețuiau ei, erau străine una de cealaltă. Lumea parohiei sale, în care cuvântul predicat cu căldura convingerii și iubirei, începuse să aducă roade bogate, și lumea din oraș a celor puși în frunte, la cârma bisericii, cu prefăcătorile ei, ascunzisurile ei, interesele ei mărunte, și nesinceritatea ei. Pentru sfetnicul Ion Lăzăreanu lucrurile acestea erau străine, erau maștere, erau necunoscute; lumea aceasta serioasă a parohiei! Cu cât era mai superior, mai tare, și mai proaspăt aceea ce se petrecea jos, în mijlocul poporului, cu oamenii săi gata să aducă ori-ce jertfă pentru păstrarea curată a sufletului lor, a cugetului lor, a simțimintelor lor grele de-o dumnezeiască sinceritate. Aceasta o înțelegea el, părintele, deastădată aşa de bine, încât ori-ce nedumerire începu să-l părăsească. De-aici de jos, trebuie să pornească marea mișcare de lămurire, de purificare, de nizuință uriaș spre mai bine în viața noastră bisericescă. De aici din Stăniești și din celealte parohii moldovenești răzlășite între văile munților și pe cursul apelor cu unda lor argintie, unde se găseau și alții preoți cari cugetau și simțeau asemenea ca și dânsul. Si vor mai veni apoi și alții și-or urma pilda lor, până când cei dela cărmă vor înțelege în sfârșit glasul vijelios al vremurilor. Si atunci se va face schimbarea cea mare ce trebuie să vină odată, atunci când învățătura lui Isus se va așeza la temeliile ori-cărei vieți,

și fiecare conducător al bisericii va fi simțit și tratat întâi cu adevărat, mai înainte de ce ar fi urcat înaltele trepte ierarhice, în inima sa, cuprinsul evangeliei Mântuitorului.

Va fi trăit evangelia în toată lărgimea și seriozitatea ei, aceasta înseamnă a o așeza la temeliile căsniciiei lor; la căpătâiul acelei puteri de unde purcede spre lumină ori-șice faptă, până și cea mai neînsemnată; la cei dintâi pași făcuți în căutarea unui rost în lume, din siguranța cărora să se plămădească apoi marea întelepciune a vieții. Abia atunci, între cele două lumi se va așeza punctea de trecere, dela una la alta și lumea parohiilor de cari sunt legați ei cu legături trainice, preoții, acești martiri pentru credință, va întinde celor dela cărmă mâna de înfrățire, spre înfăptuirea împărătiei lui Hristos în adâncul inimilor credințiosilor . . .

O ușoară bătaie în geam întrerupse firul de gândire al părintelui Irimie Stanciu, care se țesea înainte, fără să se mai gate.

Părintele tresări și alergă la fereastră.
Prins în lumina ce năvălea din odaie,
el desprinse capul dascălului Grigoraș și
ochii lui mari și strălucitori, ca două glo-
buri de metal, poleite.

— Este vremea să tocăm de înviere părinte, făcu dascălul așteptând răspunsul cu nerăbdare.

Părintele Irimie Stanciu dădu din cap, în semn de aprobare și se retrase pentru de a se pregăti pentru începerea slujbei lumenioase a Învierii. Umbla încet să nu-și deștepte copilașii ce dormiau alătura de dânsul. Când fu gata și îmbrăcat în re-

verenzi, el se apropie de patul lor, al fiște căruia deopotrivă, îi privi lung cu dragoste nețârmurită de tată, care vedea concentrându-i-se ca într'un singur punct, în aceste căpșoare cu buclele aurii, pe mânilor și în ochii aceștia în întreaga lor făptură, în copiii aceștia, ce dormeau sau visau poate, toată dragostea sa de om, tot avutul său, pentru cari munccea cu însuflețire și jertfea de atâteori în nopți de veghere, odihnă recomandată lui cu stărință de atâte-ori din partea docto-rului. Dacă n'atî fi voi, ce goale și triste s'ar însirui pentru mine atâtea zile și săp tămâni în viață, se gândi el apliecându-se și sărutându-i pe frunte cu toată căldura inimii sale de parinte.

Apoi se îndreptă spre biserică.

Oamenii începură să se miște de pre-tutindeni, și din ulicioare, de pe la cotitu-riile drumurilor, de prin unghiuurile și col-țurile străzilor, se vedea răsăringid grupă de credincioși, cu lumini aprinse, purcezând cătră biserică. Era o mișcare în toate păr-țiile, neîndatănată, misterioasă și plină de tă-cere ca într'un furnicar. Veneau fără în-cetare, grăbindu-se și strecurându-se prin întuneric și ocolind bălțile pricinuite de ploaie, pe cari vârtelnișile acestea ale credin-cioșilor cu flacăra tremurătoare, le însângerau pentru ca să dispară din nou apoi, în cea-laltă clipă, sub velină de întuneric și taină a nopții. Era ceva fantastic, de ne-înțeles, de mister în alergarea aceasta mută cătră o singură poartă, ce înghițea mereu și fără crujare valurile de oameni cuprinși de pârjolul celei mai aprinse evlavii.

Nou advocat român. În l.c. dl Dr. Ieronim Stoichiță, stegar a depus cu succes examenul de avocat și jude. Felicitările noastre.

Credința și vitejia românească, recunoscută de un comandant ungur. Cetim în „Reichspost” din Viena, nr. 296 dela 2 Iulie, într-un raport despre o mare adunare patriotică, următoarea declaratie a redactorului-șef Dr. Funder: „Mergând eu acum zece zile dealungul liniilor noastre pe frontul dela Asiago, un comandant ungur al unei trupe de asalt mi-a spus; „Eu sunt Maghiar, Săcui, și înainte, de când trăesc, uram și desprețuim pe Români ca cetățeni în cari nu s-ar putea avea incredere („unverlässliche Bürger”), dar mătutrisesc că am greșit; iar astăzi salut plin de respect pe cel din urmă din soldații mei români. „Das sind Kerle von Gold und Eisen!” (Sunt băiați de fer și aur).

Nu mai fac parte din teritorul răsăritean de răsboi: Comitatele Ciuc și Trei Scaune; iar în Bucovina următoarele cercuri politice: Cernăuți, Gurahumora, Câmpulung, Coțman, Rădăuți, Seret, Storojinet, Suceava, Zastavna și cercul Stănești.

Ministrul basarabean a vorbit în parlamentul român. Ministrul basarabean *Inciuleț*, care face parte din ministerul român, răspunzând la întrebările ce s-au făcut cu privire la unirea Basarabiei cu România, a ținut în parlamentul român o vorbire primă cu foarte mare însuflețire. Ministrul a spus cum s-au făcut pregătirile pentru unirea Basarabiei cu țara mamă, dela sănul căreia a fost răpită de lăcomia Rusiei, apoi de ce au ales tocmai ziua de 4 Ianuarie pentru o bucurie atât de mare. Unirea Basarabiei cu România a fost o urmare firească a revoluției rusești și o dreptate peste care nu se putea trece. Autonomia și drepturile ță-

rișoarei trebuie însă păstrate, pentru că numai așa se poate pune capăt uneltelor ucrainiene (guvernului ucrainean i-a și răspuns guvernul român foarte respicat, că Basarabia de bună voia ei s'a alipit la România și că Ucraina n'are drept la nici un petec din pământul basarabean). Poporul din Basarabia — a zis Ministrul Inculeț — e foarte mulțumit cu unirea ce s'a făcut; numai slujbașii de pe vremea stăpânirei țarului, slujbași cari nu știu românește, precum și marii proprietari, cari nu pot uita drepturile ce le-au avut mai înainte, aceștia mai cărtesc împotriva unirei.

Avis!

„ECONOMUL” institut de credit și economii în Cluj.

Filiale: Murăș-Ludoș și Alud.
Afiliate 7 reuniuni de credit Raiffeisen.

Capital: Un milion coroane.
Reserve: Patru sute de mii cor.
Depuneri: Trei milioane.

Face tot felul de afaceri de bancă. Primește depuneri de etalon favorabil și cu procent urcat pentru biserici și alte așezăminte culturale. Imprumută pe cambii, hipotecă și lombard.

Vinde și cumpără efecte căutate la bursele din Budapesta, Viena și Praga și mijlocește transacțiuni în legătură.

Mijlocește vânzarea și cumpărarea de mașini agricole. 18

Ajută la întemeierea reuniunilor de credit și agricole sătești.

Susține: Masa studenților universitari, Ambulanța Petran pentru țărani bolnavi, are Birou: „Sfat de drept gratuit pentru țărani” și „Un orfelinat de fete”, victime ale răsboiului.

Cătră cărturari nostri.

„Biblioteca Ardealului.”

Inter arma silent Musae. Așa spune proverbul, dar proverbul ăsta nu-mi place. Cum românamea din Ardeal nu poate fi invinsă că a făcut răsboiul, este firesc că poporul nobil dela poalele Carpaților, să și poată avea lectura literară. Durere — și să-mi ierte fiecare cetitor abandonarea cauzei — noi astăzi, în cursul răsboiului n'avem aproape nici o publicație literară; ziarele noastre parte au amuțit, iar celea mai multe divagează în oportunitism... Publicul nostru cititor este prin urmare aruncat în brațele lecturilor streine, și vai, ce lecturi! Conrupția intelectuală a literaturii budapestene înundă cu valurile ei toată suflarea românească și în loc de geniul unui Eminescu, Petőfi, Shakespeare, Goethe, publicul nostru este silit să citească belimbokiadele acrobaților zulufați. Scot „Biblioteca Ardealului” chiar cu tendență, de-a da în mâinile publicului nostru operele de valoare ale scriitorilor noștri. Încerc mai cu seamă popularizarea scriitorilor români de baștină ardeleni, dintre care foarte mulți, sunt dați cu totul uitări. Un Coșbuc, un Vlahuță, un Slavici, un Caragiale este aproape necunoscut în Ardeal, pentru că operele lor au apărut imprimate în România și fiind astfel neaccesibile publicului, lucrările cele mai de seamă ale culturii noastre sănt ignorate de mulțimea cărturărilor ardeleni. Mă gândesc prin urmare, să dăm colecții și antologii din versurile românești, culegeri de nuvele, mici scenete din dramele scriitorilor români, pagini alese din lucrările esteților și sociologilor noștri.

Ca să pot îngheba programul întreg, firește, am lipsă de sprijinul întregului nos-

Părintele Stanciu intră în biserică, se îndreptă către iconostas și după ce își făcu cruce și sărută icoana Mântuitorului se strecură prin ușa din dreapta în altar.

Primarul Gheorghită lui Vasile Hurdubelea împreună cu gocimanul Nicolae Aldea pregătiseră până la sosirea părintelui icoana învierii, sfesnecile și picioarele pentru ca să o proptească.

Deodată începură acum clopotele să răsune din înălțimea turnului, amestecându-și glasul lor de bronz cu picurările mărunte ale toacei. Părintele ieși din altar învestimentat în odăjiile cele mai frumoase, cu crucea în mână, și împreună cu icoana învierii purtată de cei doi jurați mai de cînste din Stănești, urmat de poporul întreg, cu capetele descoperite, încunjură biserică de trei ori, oprindu-se din nou în fața ei.

Era un moment sărbătoresc și înălțător cum nu-i dat să-l vadă nimeni decât în noaptea învierii...

Părintele Stanciu așeză evangelia legată în catifea roșie pe tetrapod și începu să citească. Cuvintele lui vibrau limpezi, pătrundeau în noapte, se înălțau maiestoase în largul văzduhului, amestecându-se cu glasul de metal al clopotelor din înălțime. Și povestirea aceasta simplă, duioasă și pătrunzătoare a mironosițelor ce-au mers la mormânt și-au găsit piatra răsturnată, închegau pe n'cetul în mintea credincioșilor marea icoană a învierii, ce-a desăvârșit cu puterea ei, izbânda strălucită a creștinătății. Și cuvintele aceste fără de nici o podoabă, pline de tâlc și pricepute de toată lumea,

se furișau până în măruntaiele sufletului, și trezeau fiori de evlavie nepătrunsă.

Bătrânnii satului începură să lăcrimeze. Oamenii aceștia cari ascultau cu capetele descopte cetania celei mai înțelepte cărți ce s'a scris vreodată, se gândi părintele Stanciu la sfârșitul evangheliei, și cari din cuvintele ei pironite în amintirea și cugetul lor în cursul anilor, își clădiseră un altar din carne și din oase, nu puteau să se desmintă pe sine. Pentru aceea grăiseră așa de neșovălnici înaintea cinovnicului...

După ce cădi apoi în forma crucii tetrapodul, părintele își înălță glasul puternic și începu să cânte troparul învierii: Hristos a înviat din morți. Dascălul Grigoraș și juratul Nichifor Salomie îi prinseră cele din urmă vorbe și repetară încă de două ori cântarea pătrunzătoare a vecinicei treziri la viață.

După ce se săvârșiră toate cele cerute de slujba Paștilor, preotul împreună cu poporul întreg se întoarse în biserică, așeză icoana învierii împreună cu evangelia și crucea pe tetrapod, iar credincioșii apropiindu-se, se închinau și atingeau această evangeliu, această cruce, această icoană pe care părintele le-o infățișa an de an înaintea ochilor lor, în fața căror se apleau tineri și bătrâni în cărunți deopotrivă și le sărutau ferbinte, cu tot fulcul inimii lor de părtași ai dreptării bisericii ortodoxe:

— Hristos a înviat!

— Adevărat că a înviat, răspunde părintele Stanciu din dărătul tetrapodului.

Urmără apoi după rânduiala străveche

stihirile și cântările de bucurie ale învierii. Cele două străni ale cântăreților răsunau vesel, și laudele Paștilor cântate pe schimbări de dascălul Grigoraș și juratul Nichifor Salomie, înălțau toate inimile, le umpleau de evlavie și le sileau să bată mai repede. Toată biserică înțelegea parecă mai bine de astădată rostul acestor tropare de bîruință asupra puterii întunecului, cari însemnau acum și izbânda lor, a credincioșilor, câștigată cu prilejul adunării din școală, când s-au împotrivat cu atâta demnitate pro-punerilor cinovnicului muscălesc. Pentru aceea își înălță glasul cu atâta putere juratul Nichifor Salomie, când prinse să zică pe glasul al cincelea minunata stihire a învierii:

— Să învie Dumnezeu și să se risipească vrășmașii lui!

Incepuse să se crepe de zi, când părintele Irimie Stanciu prinse să citească otupustul de ieșire.

Se împărțiră apoi paștile și lumea începu să se împrăștie din biserică.

Mai rămase în cuprinsul ei numai părintele, dascălul Grigoraș și premarele Gheorghită lui Vasile Hurdubelea.

— Frumoasă slujbă, părinte, făcu premarele înaintând de-astânga preotului cătră ușa bisericii.

— Să mă auziți la „Ingerul a strigat”, adăogă și dascălul Grigoraș. O să plângă biserica...

Când ajunseră în curte o priveliște neîndinată le atrase fără de veste luarea aminte. La poarta bisericii stăruiau nemîșcați patru

tru conglomerat intelectual. Este banal, dar fac și de astădată apel la bunele sentimente culturale ale căturărilor noștri, să nu scape prilejul potrivit, de-a putea sprijini o acțiune literară de mare însemnatate culturală pentru neamul românesc din țara aceasta, acțiune, care poate avea rezultat frumos, dacă râvna de muncă a dirigitorului acestei biblioteci, nu va trebui să eșueze de letagie — această boală, caracteristic românească.

Primul număr al *Bibliotecei Ardealului* îl voiu închină memoriei marelui poet *Gheorghe Coșbuc*, mort în zilele acestea negre, în nenorocita țară românească și în acest număr voi publica o colecție a versurilor

lui Coșbuc, introdusă de — un studiu literar asupra nemuritorului clasic al versului românesc. Al doilea număr va aduna la un loc, câte un specimen din versurile poeților români moderni aflători în Ardeal — iar succesiv fiecare număr, va înplini un rost literar. Dacă publicul nostru va înțelege însemnatatea acestei biblioteci și nu va lăsa în indiferență acțiunea „Biblioteca Ardealului” va putea împlini misiunea culturală a dirigitorului ei. Las deci în seama editorului: *Dominul A. Anca* să poată duce în înăplinire hotărârea mea de-a da literatură românească în mâinile publicului.

Emil Isac.

„Biblioteca Ardealului” va apărea în

format de carte în fiecare lună, tipărită pe hârtie bună, cu caractere tipografice moderne și învăluite în copertă ilustrată.

Primul număr va apărea în cursul lunei August, și va conține versuri de *Gheorghe Coșbuc*, în forma unei antologii moderne și introduse de prefață dlui *Emil Isac*.

Exemplarul va costa 1 coroană 50 fil. (1 franc 50 bani) plus 50 filer pentru porto și se poate comanda prin toate librăriile, iar direct prin editură: *Institutul de arte grafice Alexandru Anca Szamosujvár — Gherla*. La comandă suma să se trimită înainte. În toate ale redactării bibliotecii scrisorile se adresează dlui *Emil Isac Cluj (Kolosvár) Strada Bartha M. Nr. 22*.

Prăvălie de Antiquități (lucruri de demult.)

Cumpăr tot felul de lucruri găsite în pământ la arat, ori la săpat, de aur, argint, ori de orice fel de metal, poate fi chiar și de piatră ori cărămidă dacă au diferite semne sau serisoare pe ele.

Ulcioare, potire, păhare, inele bani vechi răi, petri cioplite cu semne, ori cărămidă serisă cu slove de demult; afară de aceea bijuterii de aur, argint, chipuri, lumeni sculptate, covoare vechi, icoane bisericești pictate pe lemn și altele.

Obiectele sunt să se trimită pe postă ori aduse la adresa

H. Candrea

Sibiu Str. Fleșerilor Nr. 5

10

*riadowoi**, cu baionetele înspite pe buzele puștilor, așteptându-i să iasă.

Părintele Irimie Stanciu păși cu demnitate în fața lor:

— Pe cine căutați? îi întrebă el cu glasul liniștit.

Unul dintre *riadowoi*, care avea cel mai înalt grad între dânsii, răspunse grav în limba muscălească:

— Wo imja țarja ja was arrestu!**

Indată după rostirea acestor cuvinte, ceilalți trei zbiri ai stăpânirii se apropiară de părintele Stanciu și de oamenii cari se găsiau împreună cu dânsul, și scoaseră lanțurile din pungi, și le legară mâinile.

— Nu strânge așa taroje jupâne, că nu suntem făcători de rele, făcu premarele Hurdubelea, când încuiară *riadowoi* cu cheia lăcatul dela lanțuri.

Inainte de ce porniră din curtea bisericii în stradă, părintele Irimie Stanciu își ridică ochii spre cer și zise:

— Fie Doamne voia ta în veci!

— Amin, răspunseră cu un singur glas premarele și dascălul Grigoraș împreună.

Apoi ieșiră în uliță.

Cățiva oameni rămași mai îndărăt priveau nedumeriți în urma lor, cum înaintau cu fețele serioase și triste către capătul satului.

Se luminase acum de-abinelea și cerul înourat cernea ușor picuri mărunți de ploaie călduță de primăvară peste largul câmpie, care zbea această sfântă binecuvântare ce-

rească cu mii de guri tăinuite în adâncurile ei, și pământul revenit sub revăsarea înbănuitată de ape își împrăștia mireasma-i proaspătă peste întinderea sămânăturilor tăcute, unduoase și zimătoare ...

Părintelui Irimie Stanciu, numai de una îi părea rău: nu-și putuse, înainte de-a fi pornit pe drumul acesta, din care cine știe de mai era poate o întoarcere, să-și strângă la piept încă odată copilașii. Si aceasta îl dorea grozav. Nici lanțurile, nici purtarea brutală a *riadowoilor*, nici frica de judecată, nimic nu-l putea clătina din convingerea să bărbătească. Numai copii îi pricinuiau atâtă supărare, și-l sileau să i-se strângă inima de jale. Ii venea uneori să strige, să țipe, să urle de durere. Dealtfel era așa de liniștit și de împăcat în adâncul conștiinței sale. El suferă pentru credința strămoșească și gândul acesta îi înzeca, îi însușea fizice sfărâmă de putere ce se găsea în sufletul său. Nici nu putea să aibă alt sfârșit povestea tristă, dar înălțătoare, începută în ziua de Florii, când a purces cu deputația la Chișeu. Iși împlinise datorința și nimic mai mult. Ar fi putut, cugeta el, să fie mai îngăduitor, să se învoiască, să se lase adenit de omul stăpânirii din Petersburg, dar n'a făcut-o, deoarece peste tihna trupească ce i-ar fi hărăzit-o poate momelile și făgăduințele cinovnicului, se înălța ca un far luminos răspunderea cu care era dator în fața lui Dumnezeu și-a urmașilor, pentru buna chivernisire a legii și limbii moldoveniști. Si această dragoste imenză de lege l'a aruncat în lanțuri, l'a silit să-și părăsească totul, casa, familia și toate rânduilele și

să sfârșească cineștie în care temniță întunecăsoă din Siberia, sau în care mină de plumb din Ural ...

Se depărtaseră acum binișor de sat și părintele privi încă odată în urmă. Pe rând se perdeau în zare, întâi căsuțele dela marginea parohiei împărtăsite în toate părțile, apoi castanii de lângă biserică cu floarea lor albă, în sfârșit turnul bisericii cu crucea lui de atamă poleită. Mai rămasese apoi numai o pată surie, nedeslușită, slabă, care se topă pe marginea orizontului, și Stăniilești din Vale se perdură în adâncul lăptos și fără margini al depărtărilor ...

* * *

După trei ani de robie premarele Gheorghe Irimie Stanciu și dascălul Grigoraș se napoieră în comună obosiți, slăbiți, și îmbătrâniți. Dar le mai rămasese încă sufletul, și acesta se oțelise în cursul celor trei ani lungi de suferință. Ei aduseră vestea în sat despre sfârșitul părintelui Stanciu în temnițele dela Tobolsc, pe care-l răpuse dorul de copii și boala sa grea de inimă ...

* * *

Dormi în pace părinte Irimie Stanciu, până când trimbița zilei de-apoi îți va trezi oasele împărtăsite în pământ străin, ca să stai la dreaptă judecată cu prigonitorii tăi ...

Chișineu, 1882. Septembrie.

George Dumbravă
invățător.

Vor apărea în curând și se primesc prenotări la următoarele

Nouî compozиțии музикаle

de Tib. Brediceanu

Hora (Re b major — Des dur)	Cor. 4—
Hora (La b major — As dur)	4—
Doine și cântece românești pe teme poporale, caiet V.	10—
Jocuri românești pe teme poporale, caiet V.	10—
plus porto postal recomandat 1 corona.	

Pieselete vechi, epuizate, au apărut în ediționi noi.
Catalog trimite gratuit **Librăria arhidiecezană**
Sibiu—Nagyszeben. 23 2—3

Oțet

foarte bun se poate căpăta la
Peter Binder, Burbergasse 35
Pentru revânzători rabatul cuvenit.
21 3—3

Abonați

și
răspândiți pretutindenea
Gazeta Poporului
cea mai cu dragoste foaie
pentru neam!

* Jandarmi muscălești.

**) In numele țarului sunteți arestați!